
Mene Tekel

MENE TEKEL

Program a mapadruhý ročník mezinárodního festivalu proti totalitě, zlu a násilí, pro paměť národa
25. února—2. března 2008

Záštitá:

- předseda Senátu Parlamentu ČR MUDr. Přemysl Sobotka,
- primátor hl. m. Prahy MUDr. Pavel Bém,
- světící biskup pražský Mons. Václav Malý,
- rektor Univerzity Karlovy Prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc.

Patronem akcí, věnovaným dětem, školní mládeži a studentům, je náměstkyně primátora hl. m. Prahy Ing. Marie Kousalíková.

- Mezinárodní záštita: prezident Inter-ASSO Jure Knezović (Mezinárodní asociace bývalých politických vězňů postkomunistických zemí).
- Spolupracující instituty: Univerzita Karlova v Praze, Ústav pro studium totalitních režimů a Archiv bezpečnostních složek Ministerstva vnitra ČR, Stálá komise Senátu PČR pro krajany v zahraničí, ASUD (Asociace učitelů dějepisu), Národní filmový archiv, Městská knihovna v Praze, Český rozhlas, Česká televize — Studio Ostrava.

Program festivalu

Průběžně od pondělí 18. 2. do pondělí 17. 3. 2008 — pasáž Magistrátu hl. m. Prahy v Jungmannově ulici, Škodův palác, Praha 1: prezentační iniciativy na akce festivalu s výstavou ukázek z dětské výtvarné soutěže na téma „Totalita, zlo, násilí“ a ve festivalovém týdnu doprovázené promítáním dokumentů „Příběhy železné opony“, Česká televize, Studio Ostrava

Neděle 24. 2. 2008 Újezd 18.00 hod.

„Nezapomeňte na oběti komunismu“ — zapálení svíček za oběti komunismu, duchovní slovo

Pondělí 25. 2. 2008

Patron dne MUDr. Naděžda Kavalířová, předsedkyně KPV ČR

Nerudova ul. 10.00 hod.

Vzpomínkový akt — pochod vysokoškoláků na Hrad

Před Generálním štábem Armády ČR 10.00 hod.

Vzpomínka na popravené důstojníky

Karolinum Univerzity Karlovy v Praze 12.00 hod.

Vernisáž mezinárodního výstavního projektu „Totalita v kontextu evropských zemí“.

Záštitá: Václav Hampl, rektor UK, Zuzana Roithová, poslankyně Evropského parlamentu, Marie Kousalíková, náměstkyně primátora hl. m. Prahy.

Kurátor: Mgr. Michal Kuchta

Výstavní celky:

1. Totalita a její následky v bývalém Československu
2. Zahraniční část — Totalita v evropských zemích
3. Vězeňství v období totality — PhDr. Aleš Kýr, Kabinet dokumentace a historie Vězeňské služby ČR
4. Výtvarná soutěž žáků a studentů výtvarných škol na téma Totalita, zlo, násilí, šikana

Součástí vernisáže bude vyhlášení a ocenění vítězů výtvarné soutěže základních škol a základních uměleckých škol .

Výstava bude veřejnosti volně přístupná do neděle 9. 3. 2008.

Staroměstské náměstí 14.00 hod.

Manifestace účastníků III. odboje, široké veřejnosti a mládeže, duchovní očista historického místa

Z balkonu domu č. 12, palác Kinských, promluví předsedkyně KPV ČR Naděžda Kavalířová, primátor hl. m. Prahy Pavel Bém a světící biskup pražský Václav Malý.

Pasáž Magistrátu hl. m. Prahy v Jungmannově ulici 15.00 hod.

Prezentační iniciativy na akce festivalu s výstavou ukázek z dětské výtvarné soutěže na téma „Totalita, zlo, násilí“, promítání dokumentů „Příběhy železné opony“, Česká televize, Studio Ostrava

Kino Ponrepo, Bartolomějská ul. 20.00 hod.

„FILMY PROHIBITI“: festival filmů, které neměl nikdo vidět, s krátkým předfilmem k tématu, úvod filmového historika, beseda s účastníky III. odboje.

„Devět kapitol ze starého dějepisu“, námět a scénář Roman Hlaváč, režie Pavel Háša, natočeno v roce 1969. Premiéra stanovená na 9. 8. 1969 se již nerealizovala a film byl cenzurou stažen z oběhu. Dokumentární film zachycuje pomocí archivního materiálu historii národně osvobozeneckého boje Čechů a Slováků v letech 1914 — 1920. Předfilm: Boj, práce, vítězství (J. Papoušek, 1948), stříhový dokumentární film natočený k 52. narozeninám K. Gottwalda, snímky z jeho života, dobové záběry z historie ČSR, první republika, osvobození, únor 1948, projevy K. Gottwalda, volba a prezidentský slib.

Úterý 26. 2. 2008

Patron dne PhDr. Jiří Málek, místopředseda KPV ČR

Městská knihovna v Praze 9.00 hod.

Zadáno pro školní mládež. Přehlídka filmů o totalitě a besedy s účastníky III. odboje.

„Devět kapitol ze starého dějepisu“, námět a scénář Roman Hlaváč, režie Pavel Háša, natočeno v roce 1969. Premiéra stanovená na 9. 8. 1969 se již nerealizovala a film byl cenzurou stažen z oběhu. Dokumentární film zachycuje pomocí archivního materiálu historii národně osvobozeneckého boje Čechů a Slováků v letech 1914 — 1920.

Senát Parlamentu ČR, jednací sál 10.00 hod.

Mezinárodní konference „Totalita v kontextu evropských zemí, příčiny a důsledky“, pod záštitou předsedy Senátu PČR MUDr. Přemysla Sobotky, za účasti KPV ČR, Inter-ASSO, Parlamentu EU a dalších domácích a zahraničních odborníků. Moderuje historik PhDr. Tomáš Grulich, senátor Parlamentu ČR.

Úvodní slovo MUDr. Přemysl Sobotka, předseda Senátu PČR

Tematické bloky:

I. PhDr. T. Grulich — Historický exkurs do nástupu totalitních režimů v Evropě po 1. světové válce, nástup komunismu v Rusku, nástup nacismu v Německu, 2. světová válka, denacifikace, nástup komunismu v „sovětské zóně“ Evropy

II. Československo po roce 1945 — nástup komunistické diktatury

/témata referátů pověřených členů KPV ČR, navržená předsednictvem KPV ČR „Z utrpení na boj (III.odboj)“, „Morální fundament politických vězňů“, „Idea českého státu z pohledu politických vězňů“/

PhDr. Aleš Kýr, Kabinet dokumentace a historie Vězeňské služby ČR- „Vězeňství — deformace a reformy československého vězeňství v letech 1952 — 1992“

Augustin Bubník, mistr světa, olympionik a politický vězeň — „Sportovci a totalita“

Prof. RNDr. Václav Hampl, rektor Univerzity Karlovy v Praze- „Vzdělanost a vzdělávání v totalitních režimech“

Ing. Marie Kousalíková, náměstkyně primátora hl. m. Prahy — „Škola a rodina — tvůrci etických priorit dětské duše“

PhDr. Pavel Žáček Ph.D., ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů- „Kde začíná kolaborace, mravní zákon v nás“

III. PhDr. Stanislav Brouček, CSc., Etnologický ústav AV ČR a JUDr. Oldřich Černý, Švýcarsko, spoluzakladatel a bývalý předseda Mezinárodního koordinačního výboru zahraničních Čechů — „Exil a odboj v cizině“

IV. Zahraniční referáty — Jure Knezović, prezident Inter-ASSO, zástupce Parlamentu EU

V. Závěrečné slovo — MUDr. Naděžda Kavalírová, předsedkyně KPV ČR

Pasáž Magistrátu hl. m. Prahy v Jungmannově ulici 15.00 hod.

Prezentační iniciativy na akce festivalu s výstavou ukázek z dětské výtvarné soutěže na téma „Totalita, zlo, násilí“, promítání dokumentů „Příběhy železné opony“, Česká televize, Studio Ostrava.

Kino Ponrepo, Bartolomějská ul. 20.00 hod.

„FILMY PROHIBITI“: festival filmů, které neměl nikdo vidět, úvod filmového historika, beseda s účastníky III. odboje.

„Ezop“ — režie Rangel Valčanov, Filmové studio Barrandov, Studio hraných filmů Sofie. Koprodukční česko—bulharský film, natočený v roce 1968. V roce 1969 byla vyrobena jen první kopie. Film byl cenzurou okamžitě zakázán, neměl nikdy premiéru a nikdy nebyl uveden do distribuce.

Příběh inspirovaný osudy antického bajkaře.

Středa 27. 2. 2008

Patron dne Zdeněk Kovařík, místopředseda KPV ČR

Městská knihovna 9.00 hod.

Zadáno pro školní mládež. Přehlídka filmů o totalitě a besedy s účastníky III. odboje.

„Únos“, režie Ján Kádár, Elmar Klos, 1952. Propagandistický film o skutečné události, únosu dvou letadel s rodinami pilotů do exilu, líčící „uvědomělý“ postoj ostatních cestujících, kteří se vracejí zpět do komunistického ráje. /Pozn.: Jeden z pozdějších „oscarových“ režisérů Ján Kádár v sedmdesátých letech sám emigroval/. Úvod historika: Dr. Petr Koura.

Městská knihovna 15.00 hod.

Kolokvium „Krajané“, „Slavné útky do exilu“ uvedené propagandistickým filmem své doby /Únos — film z roku 1952, režie Ján Kádár, Elmar Klos/. Kolokviem provází historik PhDr. T. Grulich a PhDr. Stanislav Brouček, CSc., Etnologický ústav AV ČR, za přítomnosti TV Kanada — NOVAVISE: Bude uveden kanadský třicetiminutový dokumentární portrét o Milanu Havlínovi, který byl v padesátých letech odsouzen k trestu smrti za převádění přes hranice, ale trest mu byl zmírněn. Po propuštění se mu podařilo v 68. roce s rodinou utéct. Do Kanady přišel jako padesátiletý, neuměl slovo anglicky, začínal se vším znovu a stal se nakonec jedním z neuznávanějších zahradních architektů v Quebecu. Právě on jako zahradní architekt umisťoval sochu „Znovuukřižovaného“ na Masaryktown.

Host kolokvia Ed Vokurka, houslový virtuos, který se narodil v Praze a v roce 1967 emigroval do Kanady. Je znám svým jedinečným stylem, který v sobě snoubí prvky evropského klasicismu a severoamerického swingu. V roce 2006 získal cenu nejlepšího jazzového houslisty v Kanadě.

Na kolokviu vystoupí i Jan Horal, nositel mnoha mezinárodních vyznamenání a ocenění, veterán světové války a mecenáš válečných veteránů — „Váleční hrdinové v totalitním režimu a v exilu“.

Městská knihovna 19.00 hod.

Koncert „Fenomén Jazz“. Koncert světoznámého jazzového houslisty Eda Vokurky, Kanada, Tria Josefa Vejvody, vystoupení členů Jazzové sekce a dalších osobností. Úvod Dr. Petr Koura.

Pasáž Magistrátu hl. m. Prahy v Jungmannově ulici 15.00 hod.

Prezentační iniciativy na akce festivalu s výstavou ukázek z dětské výtvarné soutěže na téma „Totalita, zlo, násilí“, promítání dokumentů „Příběhy železné opony“, Česká televize, Studio Ostrava

Kino Ponrepo, Bartolomějská ul. 20.00 hod.

„FILMY PROHIBITI“: festival filmů, které neměl nikdo vidět, s krátkým předfilmem k tématu, úvod filmového historika, beseda s účastníky III. odboje.

„Kateřina a její děti“, režie Václav Gajer, 1970. Scénář J. Křenek /autor románové předlohy/ a V. Gajer — 1969, film byl dokončen v roce 1970. Po premiéře byl film cenzurou zakázán a nebyl nikdy uveden do distribuce. Dramatický příběh o matce, které se zhroutil sen o zajištěném postavení jejích tří dcer, jež si však přesto zachovala životní moudrost a jistotu. Předfilm: Naše ženy (stříhový dokument z roku 1947 — připomenutí sv. Anežky a dalších slavných žen naší historie, ženy za války, 1. celostátní sjezd žen v Praze, projev prezidenta Edvarda Beneše k ženám, práce žen během prvního roku dvouletky /1947 — 48/).

Čtvrtek 28. 2. 2008

DEN VĚNOVANÝ ŽENÁM ZA MŘÍŽÍ I PŘED MŘÍŽÍ

Patron dne Ing. Mirko Šťastný, místopředseda KPV ČR

Městská knihovna 9.00 hod.

Zadáno pro školní mládež. Přehlídka filmů o totalitě a besedy s účastníky III. odboje.

„Ezop“ — režie Rangel Valčanov, Filmové studio Barrandov, Studio hraných filmů Sofie. Koprodukční česko—bulharský film, natočený v roce 1968. V roce 1969 byla vyrobena jen první kopie. Film byl cenzurou okamžitě zakázán, neměl nikdy premiéru a nikdy nebyl uveden do distribuce. Příběh inspirovaný osudy antického bajkaře.

Městská knihovna 14.00 hod.

Kolokvium „Ženy vězněné totalitou“

Moderuje Mgr. Tomáš Bursík, historik Ústavu pro studium totalitních režimů. Přednáška: „České vězeňství 50. a 60. let“.

Jana Švehlová, Ph.D. „Dcery nepřítele státu“, vliv padesátých let na děti politických vězňů. Psychologické následky uvěznění daleko přesahují jejich přímý dopad na uvězněného člověka, jejich vliv na rodinné vztahy je mnohostranný a zkušenosti dcer politických vězňů ukazují, že tyto vlivy mají dopad také na následující generace. Svědectvím jejich vyprávění je nabídnuta další perspektiva na stalinismus, která zatím nebyla součástí soudobého diskursu.

Jana Švehlová obdržela doktorát z filozofie na Univerzitě Georgie Washingtona a zaměřila se na oblast politické psychologie.

Vystoupí paní Hana Truncová, rozená Johnová, narozena v Teplicích, dcera živnostníka, vyrůstala v rodině s mladší sestrou. Studium obchodní akademie zakončila maturitní zkouškou.

V roce 1951 byla v Teplicích zatčena a odsouzena státním soudem na Pankráci za velezradu a špionáž k odnětí svobody na 13 let. Propuštěna byla v roce 1960 na podmínku osmi let. Střídavě pracovala podle politické situace manuálně na různých pracovištích, nakonec v cestovním ruchu.

Vystoupení politických vězeňkyň padesátých let.

Autogramiády autorů knih s dotčenou tematikou, prezentace literatury.

Zrcadlová kaple Klementina 19.30 hod.

„Životy vepsané do vězeňských cel“

Scénická kompozice reflektující vzpomínky Růženy Vackové, Dagmar Šimkové, Boženy Jíšové-Kuklové, Jiřiny Zábranové, Albíny Palkoskové a dalších politických vězeňkyň padesátých let. Vystoupí herečka Divadla Na Vinohradech Gabriela Vránová, posluchačky konzervatoře a houslový virtuos Václav Hudeček.

Scénář a režie Daniela Řeřichová

Pasáž Magistrátu hl. m. Prahy v Jungmannově ulici 15.00 hod.

Prezentační iniciativy na akce festivalu s výstavou ukázek z dětské výtvarné soutěže na téma „Totalita, zlo, násilí“, promítání dokumentů „Příběhy železné opony“, Česká televize, Studio Ostrava

Kino Ponrepo, Bartolomějská ul. 20.00 hod.

„FILMY PROHIBITI“: festival filmů, které neměl nikdo vidět, s krátkým předfilmem k tématu, úvod filmového historika, beseda s účastníky III. odboje.

„Smuteční slavnost“, režie Zdeněk Sirový, 1969. Po premiéře byl film cenzurou zakázán a nebyl nikdy uveden do distribuce. Baladický příběh z období kolektivizace vesnice o pohřbu a ženě, která ho vypravila, má tři části: Chladilova smrt, Exodus, Smuteční slavnost.

Předfilm: Československý filmový týdeník /ČFT/ 1954 č. 9 (nová pracovní metoda ve stavebnictví, rudý prapor vlády předán podniku Armabeton, socialistický blahobyt na vesnici, elektrické obrábění strojů v Motorpalu Jihlava, výroba sklenic na zavařování, narození Jana Malíka, 16. motocyklová zimní soutěž)

Pátek 29. 2. 2008

Patron dne Ing. František Šedivý, první místopředseda KPV ČR

Zadáno pro školní mládež. Přehlídka filmů o totalitě a besedy s účastníky III. odboje.

„Pastřák“, režie Hynek Bočan. Film byl natočen v roce 1968, ještě před dokončením v roce 1969 však byl cenzurou zakázán a nesměl již být technicky dokončen a uveden do distribuce. Dokončen a uveden v kinech byl až v roce 1990. Dramatický příběh o problematických mladých lidech a problematických výchovných ústavách v socialistickém státě.

Paralelně dopoledne (zadáno)- rychlík Českých drah Pendolino Praha — Pardubice

„Cesta do vězení“. Beseda o příčinách totality, o „cestě k totalitě“ s osobnostmi festivalu, bývalými muklyněmi, ženami vězněnými v padesátých letech v ženské Věznici v Pardubicích a mladými lidmi — studenty, cestou do věznice Pardubice.

Obě besedy moderuje PhDr. Aleš Kýr, Kabinet dokumentace a historie Vězeňské služby ČR.

Prohlídka věznice Pardubice s výkladem.

Odpoledne rychlík Českých drah Pendolino Pardubice — Praha

„Cesta z vězení“. Beseda zúčastněných o „cestě ke svobodě“, o demokratických principech, o odkazu těch, kteří obětovali svou svobodu i životy v boji za demokracii.

Městská knihovna 15.00 hod.

Kolokvium o totalitní propagandě v gesci ředitele Ústavu pro studium totalitních režimů PhDr. Pavla Žáčka. Moderuje PhDr. Petr Koura.

Mgr. Pavlína Formánková — „Propagandistické kampaně v komunistickém Československu (1948 — 1956)“.

Projekce filmu „Rok Stalinské epochy“ (1951, režie K. M. Walló), klasická ukázka propagandistického celovečerního dokumentárního filmu

Městská knihovna 19.00 hod.

Večer písničkářů: Sváta Karásek a Londýn, Dáša Andrtová- Voňková, M. Paleček a M. Janík, J. Dědeček, L. Pospíšil a další

Pasáž Magistrátu hl. m. Prahy v Jungmannově ulici 15.00 hod.

Prezentační iniciativy na akce festivalu s výstavou ukázek z dětské výtvarné soutěže na téma „Totalita, zlo, násilí“, promítání dokumentů „Příběhy železné opony“, Česká televize, Studio Ostrava

Kino Ponrepo, Bartolomějská ul. 20.00 hod.

„FILMY PROHIBITI“: festival filmů, které neměl nikdo vidět, s krátkým předfilmem k tématu, úvod filmového historika, beseda s účastníky III. odboje.

„Zabitá neděle“, režie Drahomíra Vihanová, 1969. Film byl po premiéře cenzurou zakázán a nebyl nikdy uveden do distribuce. Psychologická studie o vojákovi základní služby podle novely Jiřího Křenka.

Předfilm: Proudý lásky odnesou, režie Jan Němec, 1969. Film s písněmi Marty Kubišové natočilo Filmové studio Barrandov pro Čs. televizi Praha. Cenzura film zakázala a nesměl být v totalitní televizi vyslán.

Sobota 1. 3. 2008

Patron dne Leo Žídek, předseda politické komise KPV ČR

Kino Ponrepo 15.00 hod.

„Nástup totality v Československu“, přehlídka archivních dokumentárních filmů o komunistickém puči v roce 1948 s odborným komentářem historika

Kino Ponrepo 17.30 hod.

Projekce dokumentárních filmů o totalitě režisérky Kristiny Vlachové.

Absolventka FAMU a ČVUT, která natočila řadu nezávislých snímků, byla za svou nekompromisnost vůči zločinům komunismu v roce 2004 vyznamenána prestižní cenou Andreje Stankoviče.

„Věž smrti“, kapitola z historie novodobé české justice. Cena TRILOBIT FITES 2002 a 2. cena na Mezinárodním festivalu dokumentární tvorby v Ústí nad Orlicí 2002.

„Kauza Uherské Hradiště“, časosběrný dokument o soudu s bývalými vyšetřovateli StB Aloisem Grebeníčkem a spol., za mučení politických vězňů elektrickým proudem. Cena TRILOBIT FITES 2006.

Filmy jsou opatřeny anglickými titulky.

Krypta kostela sv. Bartoloměje 20.00 hod.

Pieta za utrpení politických vězňů způsobené komunistickou totalitou. V přílehlých prostorách kostela sv. Bartoloměje a kláštera kongregace Šedých sester (bývalé komunistické vyšetřovny a cely pro politické vězně), setkání s řádovými sestrami, režisérkou K. Vlachovou a vězeňskou poezií v podání Michala Pavlaty, herce Činoherního klubu v Praze.

Neděle 2. 3. 2008

Patron dne MUDr. Naděžda Kavalířová, předsedkyně KPV ČR

Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha 14.00 hod.

Ekumenická bohoslužba za popravené, umučené, zemřelé politické vězně. Celebují kardinál Miloslav Vlk a předseda Ekumenické rady církvi ThDr. Pavel Černý, hudební část regenschori katedrály Josef Kšica a pěvecký sbor ČVUT, sbormistr Jan Steyer.

Průběžně během festivalu

setkávání s účastníky III. odboje, autogramiády autorů literárních děl politických vězňů a děl o politických vězních totality.

Mezinárodní výstavní projekt v Karolinu Univerzity Karlovy "Totalita v kontextu evropských zemí" bude veřejnosti přístupný do neděle 9. 3. 2008.

Další související akce KPV ČR:

- 7. 3. 2008 — výročí narození T.G. Masaryka (7.3.1850)
- 10. 3. 2008 — šedesáté výročí úmrtí Jana Masaryka

Scénář a dramaturgie festivalu: MgA. Daniela Řeřichová
Hudební spolupráce: Josef Vejvoda, Václav Hudeček, Jan Steyer
Výtvarná spolupráce: Josef Kobra Kučera, Miroslav Lédl
Kurátor výstavy: Mgr. Michal Kuchta
Ředitel festivalu: Mgr. Jan Řeřicha
Spolupracující dle programu